

**PREDLOG
EVA 2023-2560-0076
NUJNI POSTOPEK**

ZAKON

o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Vlada Republike Slovenije je s sklepom št.: 84400-4/2023/3 z dne 20. 7. 2023 potrdila končno oceno neposredne škode na stvareh zaradi posledic močnega neurja z deževjem in poplavami med 6. in 7. majem 2023 na območju Koroške, Podravske, Vzhodnoštajerske in Zahodnoštajerske regije, ki skupno znaša 5.375.902,06 evra

Pozneje v mesecu maju, je zaradi posledic obilnega deževja s poplavami in plazovi od 14. do 23. maja 2023 ponovna nastala izjemna škoda na območju vzhodne Slovenije, ter zaradi močnega neurja z dežjem in vetrom med 12. in 13. julijem 2023 ter med 17. in 22. julijem 2023 skoraj na celotnem območju republike Slovenije. V noči na petek, 4. avgusta pa so širše območje Slovenije prizadele najbolj katastrofalne poplave do sedaj. Prizadeto je več kot tri četrtine ozemlja Slovenije, pri čemer so nekateri kraji utrpeli po več škodnih dogodkov zapored.

Javna služba kmetijskega svetovanja, ki deluje v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice (v nadaljnjem besedilu: JSKS), spremlja stanje v kmetijski proizvodnji skozi celo leto. V kolikor pride do neugodnih vremenskih razmer, ki povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji, pripravijo prva poročila o obsegu škode in poškodovanosti prizadetih kmetijskih pridelkov. V letu 2023 se že od meseca maja naprej pojavljajo neurja z močnim vetrom in točo, ki so povzročila škodo v kmetijski proizvodnji. Po podatkih JSKS je bilo do 31. 7. 2023 prizadetih več kot 16.000 ha kmetijskih površin na območju celotne Slovenije.

Predlog spremembe Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč vzpostavlja pravno podlago za oblikovanje in sprejem predhodnega delnega programa odprave posledic naravne nesreče ter možnost dodelitve predplačila lokalnim skupnostim iz sredstev državnega proračuna z namenom zagotovitve takojšnje pomoči prizadetim območjem, ter omogoča dodelitev sredstev državnega proračuna neposrednim proračunskim uporabnikom pri odpravi posledic naravnih nesreč, tudi pred potrditvijo končne ocene nastale neposredne materialne škode.

Predlog zakona vzpostavlja tudi podlago za dodelitev sredstev za odpravo posledic tistih neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče zavarovati in zanje pridobiti državno pomoč v obliki sofinanciranja zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje.

Predlog zakona omogoča, da se za odpravo posledic naravnih nesreč sredstva za odpravo posledic škode v gospodarstvu, kadar gre za upravičence iz 44. e člena ZOPNN, lahko namenijo v nepovratni (subvencije) ali povratni obliki (posojila, garancije) tako v obliki posojilnih skladov ali v obliki jamstvenih shem. Ukrepi finančnega inženiringa se bodo tako poleg običajnih za spodbujanje tehnološko razvojnih projektov odslej lahko izvajali tudi za odpravo posledic naravnih nesreč. Za pomoč gospodarstvu ob naravni nesreči lahko Vlada Republike Slovenije skupaj s finančno institucijo oblikuje

posojilni sklad ali garancijsko shemo za financiranje tistih investicij v osnovna oziroma obratna sredstva, ki so namenjena odpravi posledic naravnih nesreč.

Upoštevajoč napovedane podnebne spremembe, torej čedalje daljša sušna obdobja ob sočasnem dvigu povprečnih temperatur na eni strani, čemu smo bilo priča v lanskem letu, ter nastopu intenzivnih vročinskih neviht, je pričakovati pogostejše pojavljanje neviht, ki bodo povzročale tudi veliko materialno škodo, ne samo na lesni masi v gozdovih, temveč tudi na infrastrukturnih objektih in stavbah kot tudi na vodotokih. V izjemnih primerih naravnih nesreč katastrofalnega značaja, ko je na podlagi preliminarne ocene nastale škode povsem razvidno, da je presežen prag za uporabo sredstev državnega proračuna ter z namenom čim hitrejše normalizacije stanja na območju prizadetem z naravno nesrečo, se vzpostavlja možnost predplačila iz sredstev državnega proračuna najbolj prizadetim lokalnim skupnostim.

Z različnimi tveganji, med katerimi so tudi tveganja zaradi vse pogostejših ekstremnih vremenskih dogodkov, se srečuje tudi kmetijstvo. Ekstremne vremenske razmere otežujejo pridelavo in prirajo ter vplivajo na količino in kakovost pridelka ter posledično na višino dohodka kmetijskih gospodarstev. V izjemnih primerih, ko je škoda zaradi neugodnih vremenskih razmer v kmetijski proizvodnji tako velika, da lahko ogrozi obstoj kmetijskih gospodarstev, kar je razvidno iz ocene škode in preseženega praga za uporabo sredstev državnega proračuna, ter z namenom čim prejšnje pomoči se vzpostavlja možnost dodelitve pomoči za odpravo posledic tistih neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče zavarovati in zanje pridobiti državno pomoč v odliki sofinanciranja zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje ter za tiste kmetijske pridelke, katerih proizvodnja je prizadeta 80% ali več odstotkov.

S predlogom zakona se lahko dodeli pomoč po pravilih de minimis tudi za tista kmetijska gospodarstva katerih kmetijski pridelki na GERK in osnovna sredstva v primarni kmetijski proizvodnji, so poškodovani 100 % ter materialna škoda na teh GERK.

V sedaj veljavni zakonodaji predhodni delni program ni uveljavljen kot tudi ne možnost dodelitve sredstev državnega proračuna pred potrditvijo končne ocene neposredne škode, kar onemogoča hitro izvedbo nujnih sanacijskih ukrepov in s tem učinkovito izvajanje načel samega zakona. Z uveljavitvijo predlagane spremembe zakona bodo dani pogoji za enakovredno obravnavo posledic vseh letošnjih naravnih nesreč.

V sedaj veljavni zakonodaji kmetijska gospodarstva niso bila upravičena do pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu, v kolikor je bilo za neugodne vremenske razmere (pozeba, neurja z močnim vetrom in točo, močno in oblino deževje) mogoče pridobiti pomoč države v obliki subvencioniranja zavarovalne premije. V Sloveniji v tem trenutku ni mogoče pridobiti subvencije za zavarovalno premijo le za sušo.

Predlog zakona predvideva veljavnost zakona tudi za primere odprave posledic naravnih nesreč, ki so že nastale v letu 2023. Povratno veljavnost zakonske določbe utemeljuje javna korist, ki narekuje enako obravnavo posledic naravnih nesreč ne glede na njihovo vrsto, pri tem pa se ne posega v pridobljene pravice.

Predlagano je sprejetje zakona po nujnem postopku.

2. CILJI, NAČELA IN POGLABITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj, ki se želi doseči s predlogom zakona, je, da se v primerih naravnih nesreč zagotovi možnost hitre in učinkovite odprave nastalih posledic.

2.2 Načela

Predlog zakona odraža naslednja načela:

- načelo hitrosti, prilagodljivosti in preglednosti postopkov za izvedbo potrebnih ukrepov

- načelo delne povrnitve vloženih sredstev v obnovo po naravni nesreči subjektom, ki so utrpeli škodo zaradi naravnih nesreč v skladu z določbami zakona;

2.3 Poglavitne rešitve

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona se omogoči uporaba sredstev državnega proračuna za odpravo nastalih posledic naravne nesreče izjemnih razsežnosti s sprejemom predhodnega delnega programa odprave posledic nesreče in dodelitvijo predplačila iz sredstev državnega proračuna upravičencem po zakonu.

Na področju kmetijstva se s predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona omogoča pridobitev pomoči za odpravo posledic škode v primarni kmetijski proizvodnji tudi za tiste neugodne vremenske razmere, za katere je mogoče pridobiti državno pomoč za plačilo zavarovalne premije, pod pogojem, da je proizvodnja kmetijskega pridelka za več kot 80 % manjša od običajne kmetijske proizvodnje. Pomoč se izvede v skladu z Uredbo Komisije (EU) 2022/2472 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 327 z dne 21. 12. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2022/2472/EU).

Ker pa je pomoč za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki se izvaja v skladu z Uredbo 2022/2427/EU, zaradi podatkov, ki so potrebni za izračun izpada dohodka in so na voljo šele meseca marca naslednje leto po neugodni vremenski razmeri, mogoče izplačati šele leto po neugodni vremenski razmeri, sprememba zakona predvideva tudi hitrejšo dodelitev pomoči v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 9), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2022/2046 z dne 24. oktobra 2022 o spremembi prilog k Uredbi (EU) št. 1408/2013 glede njune prilagoditve, da se upoštevajo določbe Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo ter njegovega Protokola o Irski/Severni Irski (UL L št. 275 z dne 25. 10. 2022, str. 55), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU). Pomoč se izvede po pravilih de minimis in le v primerih, ko gre za kmetijske pridelke ali proizvodna sredstva v primarni kmetijski proizvodnji, ki so 100 % poškodovana.

Predlog zakona omogoča, da se za odpravo posledic naravnih nesreč sredstva za odpravo posledic škode v gospodarstvu, kadar gre za upravičence iz 44.e člena ZOPNN, lahko namenijo v nepovratni (subvencije) ali povratni obliki (posojila, garancije) tako v obliki posojilnih skladov ali v obliki jamstvenih shem. Ukrepi finančnega inženiringa se bodo tako poleg običajnih za spodbujanje tehnološko razvojnih projektov odslej lahko izvajali tudi za odpravo posledic naravnih nesreč. Za pomoč gospodarstvu ob naravni nesreči lahko Vlada Republike Slovenije skupaj s finančno institucijo oblikuje posojilni sklad ali garancijsko shemo za financiranje tistih investicij v osnovna oziroma obratna sredstva, ki so namenjena odpravi posledic naravnih nesreč.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlagani zakon nima finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva. Predlog vzpostavlja pravno podlago za izjemno dodelitev preplačila iz sredstev prizadetim upravičencem. Finančne posledice bo imelo morebitno sprejetje predhodnega programa odprave posledic na podlagi tega zakona, vendar se v sprejetem programu odprave nastalih posledic dodeljeno predplačilo iz sredstev državnega proračuna upošteva kot del sredstev v okviru sprejetega programa odprave posledic naravne nesreče, zato predplačilo iz sredstev državnega proračuna ne bo vplivalo na obseg končno dodeljenih sredstev državnega proračuna. V tem trenutku še ni mogoče navesti obsega morebitnih potrebnih sredstev za izvedbo programa odprave posledic naravnih nesreč, ki so se zgodile v letu 2023.

Na podlagi razpoložljivih podatkov o obsegu škode zaradi neugodnih vremenskih razmer v kmetijstvu, se ocenjuje, da bo treba v letih, ko bo presežen prag za razglasitev naravne nesreče, za dodelitev pomoči prizadetim kmetijskim gospodarstvom v skladu z zakonom v primeru neurij s točo in poplav zagotoviti okoli 3 milijone evrov letno, za škodo zaradi pozebe pa okoli 6 milijonov evrov letno. Za pomoč v skladu z Uredbo 1408/2013/EU je zaradi izjemnih razmer v letu 2023 treba zagotoviti okvirno 2 milijona evrov, v letu 2024 pa 5 milijonov evrov za pomoč v skladu z Uredbo 2022/2472/EU.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje tega zakona finančnih sredstev v državnem proračunu v tej fazi ni treba zagotoviti. Finančna sredstva bo treba zagotoviti po morebitnem sprejetju predhodnega programa odprave nastalih posledic, programa odprave posledic škode v kmetijstvu ali odloka o finančni pomoči v kmetijstvu zaradi posledic tako v državnem proračunu kot tudi v proračunih prizadetih lokalnih skupnosti, ki bodo izvajale predhodni program odprave nastalih posledic. Za izvajanje odloka o finančni pomoči v kmetijstvu je treba že v letu 2023 zagotoviti okoli 2 milijona evrov, za izvajanje programa odprave posledice škode v kmetijstvu pa 5 milijonov evrov v letu 2024.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Zvezna republika Nemčija

V Zvezni republiki Nemčiji je vprašanje financiranja odprave posledic naravnih nesreč urejeno s sistemom zavarovalništva, pri čemer gre za običajne zasebnopravne družbe. Javna sredstva se pritegnejo le ob velikih nesrečah, ko država ustanovi intervencijski sklad za ublažitev posledic naravne nesreče, vendar pa državna pomoč ni urejena sistemsko.

5.2. Kraljevina Nizozemska

Na Nizozemskem vprašanja udeležbe javnih financ za pomoč pri odpravi posledic naravnih nesreč niso zakonsko ter v celoti in sistemsko urejena. Del vprašanj urejata zakon o nacionalnih naravnih in drugih nesrečah ter zakon o pravnem položaju tistih, ki sodelujejo pri reševanju ob naravnih nesrečah. Po prvem zakonu ima lokalna skupnost možnost terjati od ministrstva za notranje zadeve povračilo dodatnih stroškov, ki jih je imela zaradi blažitve škode ob naravni nesreči, drugi pa ureja predvsem položaj tistih, ki so sodelovali pri reševanju in so se pri tem poškodovali.

Na Nizozemskem je za izplačevanje nadomestil ob naravnih nesrečah ustanovljen posebni nacionalni sklad za naravne in druge nesreče. Sklad je neodvisna zasebna organizacija, ki se aktivira le ob posameznih naravnih nesrečah z odprtjem računa, na katerega se stekajo finančna sredstva donacij.

5.3. Republika Avstrija

V Avstriji je bil že leta 1984 ustanovljen tako imenovani katastrofični sklad. Sredstva sklada se zagotavljajo iz prihodkov od davka na dohodek in davka na dobiček podjetij. Znašajo določeni delež prihodka iz odmerjenih davkov na dohodek in dobiček podjetij. Sredstva se uporabljajo za dodatno financiranje ukrepov za odpravljanje izredne škode, ki je nastala na premoženju zveze, dežel in občin zaradi določenih vremenskih pojavov. Sredstva se uporabljajo tudi za kritje izrednih potreb, ki jih ima posamezna dežela, kjer se je zagotovila finančna pomoč za odpravljanje škode, nastale na premoženju fizičnih in pravnih oseb zaradi naravne nesreče.

5.4. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Mednarodne obveznosti Republike Slovenije v okviru članstva v Evropski uniji dovoljujejo državno pomoč pri odpravljanju posledic naravnih nesreč. Tako določata 91. in 92. člen Pogodbe o Evropskih skupnostih, v okviru člena G Pogodbe o Evropski uniji.

Dodeljevanje državne pomoči v primeru odprave posledic naravnih nesreč je v EU urejeno s posebnimi določbami ustavne pogodbe Evropske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: pogodba). Pomoč z državnimi sredstvi v teh primerih ne sme kršiti načel svobodne in neizkrivljene tržne konkurence z dajanjem prednosti posameznim poslovnim subjektom.

Pomoč iz proračuna držav članic EU je dovoljena, če je namenjena za odpravo posledic na poškodovanih stvareh, pri čemer vsota izplačil vseh javnih sredstev vključno z izplačili zavarovalnic ne sme presežati sredstev, ki so za odpravo posledic naravne nesreče na posamezni stvari potrebna.

Predlagana ureditev je prilagojena pravu Evropske unije, saj so sredstva državnega proračuna namenjena za odpravo posledic naravne nesreče in ne učinkujejo na spremembo konkurenčnosti poslovnih subjektov na trgu.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejetje zakona bo omogočilo učinkovito in hitro ukrepanje države v primeru naravne nesreče.

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne bo pomenilo dodatnih stroškov za poslovanje upravnih organov. Postopki, potrebni za izvedbo ukrepov, ki jih ureja zakon, se morajo izvajati prednostno.

Na področju kmetijstva bodo nastali dodatni postopki in stroški, saj bo treba izvesti oceno škode tudi za tiste naravne nesreče, za katere je mogoče skleniti zavarovanje in zanj pridobiti državno pomoč..

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne prinaša dodatnih obveznosti za stranke v smislu dodatnih postopkov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč bo omogočeno hitro in učinkovito izvajanje odprave posledic naravnih nesreč katastrofalnega obsega, ki onemogočajo življenje in delo na prizadetem območju, v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo, in sicer za:

Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč bo omogočeno hitro in učinkovito izvajanje odprave posledic naravnih nesreč katastrofalnega obsega, ki onemogočajo življenje in delo na prizadetem območju, v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč.

Ocenjuje se, da se obseg zavarovanj zaradi tega zakona ne bo zmanjšal, bo pa imel finančne posledice. Zmanjšanje obsega zavarovanj ni pričakovati, ker bo z ukrepom krit le manjši delež (do 30 %) škode in to le pri najbolj poškodovanih površinah (nad 80 % poškodovanosti). S tem predlogom država dodatno prevzema del tveganj, ki jih po sedanjih ureditvi nosi kmetijsko gospodarstvo. Ukrep odprave posledic škode v kmetijski proizvodnji vključuje t. i. spodbujevalni učinek, saj se kmetijskim gospodarstvom, ki proizvodnje nimajo zavarovane, v skladu s pogojem iz Uredbe 2022/2472/EU znesek pomoči zniža za 50 %.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju, in sicer za:

Sprejetje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč bo imelo pozitivne vplive na socialnem področju, saj omogoča vzpostavitev ustreznih razmer za življenje in delo na prizadetem območju. Poleg tega se z novelo zakona omogoča dodelitev pomoči najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, ki so zaradi naravnih nesreč soočeni z izpadom dohodka in materialno škodo v kmetijski proizvodnji.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva neposredno na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Presoja posledic za druga področja

Sprejetje zakona ne bo imelo drugih posledic.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Zaradi nujnosti sprejetja zakona ta ni bil predhodno predstavljen ciljnim skupinam in širši javnosti. Zakon je bil predstavljen predstavnikom ZOS, SOS in ZMOS.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona bodo spremljali Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za obrambo ter Ministrstvo za finance.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Predlog zakona se ne nanaša na druge pomembne okoliščine.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Zaradi nujnosti sprejetja predlaganega zakona javnost ni bila vključena pri pripravi predloga zakona.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri delu državnega zbora in delovnih teles bodo sodelovali:

- Uroš Brežan, minister,
- Irena Šinko, ministrica
- Matej Skočir, državni sekretar,
- Darij Krajčič, državni sekretar,
- Dejan Židan, državni sekretar,
- Vesna Ugrinovski, v.d. generalne direktorice Direktorata za vode,
- Maša Žagar, generalna direktorica Direktorata za kmetijstvo,
- Jernej Salecl, generalni direktor Direktorat za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo
- Hermina Oberstar, vodja Sektorja za horizontalne vsebine v kmetijstvu,
- Alenka Marovt, sekretarka v Direktoratu za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo
- Ervin Vivoda, vodja Sektorja za zmanjševanje posledic naravnih nesreč.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22 in 18/23 – ZDU-10) se v 1. členu drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Ta zakon določa pogoje in način uporabe sredstev proračuna Republike Slovenije ter pogoje in način njihovega dodeljevanja pri odpravi posledic škode v kmetijstvu zaradi naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu: sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu) za izvajanje:

– Uredbe Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013,

str. 9), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2022/2046 z dne 24. oktobra 2022 o spremembi prilog k Uredbi (EU) št. 1408/2013 glede njune prilagoditve, da se upoštevajo določbe Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo ter njegovega Protokola o Irski/Severni Irski (UL L št. 275 z dne 25. 10. 2022, str. 55), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU);

– Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 327 z dne 21. 12. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2022/2472/EU) in

– Sporočila Komisije Smernice o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju (UL C št. 485 z dne 21. 12. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Smernice EU).«.

2. člen

V 3. členu se v četrtem odstavku črta besedilo »v kmetijski proizvodnji ali«.

3. člen

V 4. členu se v 3. točki druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– neugodne vremenske razmere so slabe vremenske razmere, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, v skladu z 2. točko 2. člena Uredbe 2022/2472/EU ali«.

8. točka se spremeni tako, da se glasi:

»8. kmetijska proizvodnja je primarna kmetijska proizvodnja v skladu s 44. točko 2. člena Uredbe 2022/2472/EU;«.

12. in 13. točka se spremenita tako, da se glasita:

»12. majhno in srednje veliko podjetje je podjetje, ki izpolnjuje merila iz Priloge I Uredbe 2022/2472/EU;

13. veliko podjetje je podjetje, ki ne izpolnjuje meril iz Priloge I Uredbe 2022/2472/EU;«.

Za 14. točko se doda nova, 15. točka, ki se glasi:

»15. kmetijski pridelek je kmetijski proizvod v skladu s 7. točko 2. člena Uredbe 2022/2472/EU, ki nastane v kmetijski proizvodnji.«.

4. člen

V 5. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Sredstva za odpravo posledic škode na stvareh in sredstva za odpravo posledic v kmetijstvu se dodeljujejo nepovratno. Sredstva za odpravo posledic škode v gospodarstvu se dodeljujejo povratno in nepovratno.«.

5. člen

V 10. členu se v tretjem odstavku za besedilom »v okviru sredstev državne proračunske rezerve« doda besedilo »in v okviru sredstev proračunskega sklada proračunske rezerve«.

V četrtem odstavku se za besedilom »v okviru sredstev državne proračunske rezerve« doda besedilo »in v okviru sredstev proračunskega sklada proračunske rezerve«.

6. člen

Za 11. členom se doda nov, 11.a člen, ki se glasi:

»11.a člen
(dodelitev predplačil)

(1) Vlada lahko v primeru nesreče velikega obsega oziroma ogroženosti odloči o dodelitvi predplačila sredstev pomoči lokalnim skupnostim oziroma dodelitvi sredstev iz državnega proračuna drugim neposrednim proračunskim uporabnikom na podlagi predhodnega programa odprave posledic nesreče, ki zajema predvsem nujne ukrepe za odprave posledic nesreče. Predhodni program odprave posledic nesreče predloži minister, pristojen za odpravo posledic naravnih nesreč, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, če ga potrdi komisija za odpravo posledic nesreč iz 7. člena tega zakona.

(2) Predplačilo sredstev se lahko dodeli lokalnim skupnostim na podlagi predhodnega programa odprave posledic nesreče največ do višine 20 % predhodne ocene neposredne škode na stvareh, ki jo pripravi ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(3) Drugim neposrednim proračunskim uporabnikom se lahko na podlagi predhodnega programa odprave posledic nesreče dodelijo sredstva največ do višine 20 % predhodne ocene neposredne škode, ki jo pripravi ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

(4) Predhodni program odprave posledic nesreče vsebuje predhodno oceno neposredne škode pri posameznem upravičencu, predlog višine dodelitve sredstev posameznemu upravičencu ter predlog nujnih ukrepov pri odpravi posledic nesreče. Predhodni program odprave posledic nesreče postane sestavni del programa odprave posledic nesreče iz 12. člena tega zakona.

(5) Prejemniki sredstev iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena poročajo komisiji iz 7. člena tega zakona o porabi prejetih sredstev v 12 mesecih od prejema sredstev. Poročilu morajo biti predložena ustrezna dokazila o porabi sredstev.

(6) Sredstva iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se zagotovijo v okviru sredstev državne proračunske rezerve in v okviru sredstev splošne proračunske rezervacije.«.

7. člen

V 34. členu se za četrtrim odstavkom doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ne glede na drugi odstavek tega člena višino sredstev iz proračunske rezerve za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki se dodelijo v skladu z Uredbo 1408/2013/EU določi vlada na podlagi ocene neposredne škode in ocene o potrebnih sredstvih za odpravo posledic v skladu z a44.a členom tega zakona.«.

8. člen

V 37. členu se v prvem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– kmetijski pridelki, katerih proizvodnja je zaradi neugodnih vremenskih razmer, za katere ni omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje, zmanjšana za vsaj 30 % običajne letne kmetijske proizvodnje, ali kmetijski pridelki, katerih proizvodnja je zaradi neugodnih vremenskih razmer, za katere je omogočena pridobitev

državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje, zmanjšana za 80 % ali več običajne letne kmetijske proizvodnje,«.

9. člen

39. člen se spremeni tako, da se glasi:

»39. člen

(upravičenci do sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se lahko dodelijo fizični ali pravni osebi, ki na ozemlju Republike Slovenije obdeluje kmetijska zemljišča ali proizvaja kmetijske pridelke, če je v času pojava neugodnih vremenskih razmer kot nosilec kmetijskega gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo.

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka je upravičena do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu:

– če ji za odpravo teh posledic ni omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje in

– za tiste kmetijske pridelke, za katere iz ocene neposredne škode sledi, da je njihova proizvodnja v obdobju ugotavljanja posledic neugodnih vremenskih razmer manjša od običajne letne kmetijske proizvodnje za vsaj 30 %.

(3) Oseba iz prvega odstavka tega člena je upravičena do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu:

– če ji je omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje in

– za tiste kmetijske pridelke, za katere iz ocene neposredne škode sledi, da je njihova proizvodnja v obdobju ugotavljanja posledic neugodnih vremenskih razmer manjša od običajne letne kmetijske proizvodnje za 80 % ali več.«.

10. člen

40. člen se spremeni tako, da se glasi:

»40. člen

(višina dodeljenih sredstev)

(1) Upravičencu iz prejšnjega člena se za odpravo posledic škode v kmetijstvu za posamezni kmetijski pridelek dodelijo sredstva v višini do največ:

– 40 % ocene neposredne škode ali za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost do največ 45 % ocene neposredne škode, če škoda v kmetijstvu nastane zaradi neugodnih vremenskih razmer, za katere na območju Republike Slovenije ni mogoče skleniti zavarovanja, ki krije najmanj 50 % povprečne letne proizvodnje upravičenca ali dohodka od proizvodnje in statistično najpogostejša podnebna tveganja, za katera je zagotovljeno zavarovanje;

– 30 % ocene neposredne škode ali za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost do največ 40 % ocene neposredne škode, če je za odpravo škode v kmetijstvu mogoče skleniti zavarovanje, ki krije najmanj 50 % povprečne letne proizvodnje upravičenca ali dohodka od proizvodnje in statistično najpogostejša podnebna tveganja, za katera je zagotovljeno zavarovanje;

(2) Sredstva, ki se upravičencu dodelijo za odpravo posledic škode v kmetijstvu, se zmanjšajo za 50 %, razen če se dodelijo upravičencu, ki je sklenil zavarovanje kmetijske proizvodnje, ki krije najmanj 50 % njegove letne kmetijske proizvodnje.

(3) Pri določitvi višine sredstev, ki se jih upravičencu dodeli za odpravo posledic škode v kmetijstvu, je treba zagotoviti, da za posamezni kmetijski pridelek vsota dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu po tem zakonu, kakršnih koli drugih sredstev iz državnega proračuna za odpravo posledic škode v kmetijstvu, sredstev občinskih proračunov, ki so dodeljena upravičencu kot neposredno izplačilo za odpravo posledic škode v kmetijstvu, in izplačil zavarovalnih zneskov za škodo na kmetijskem pridelku na grafično enoto rabe kmetijskih zemljišč v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: GERK), ne presega 80 %, na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost pa ne presega 90 % zmanjšanja vrednosti kmetijske proizvodnje.

(4) Zmanjšanje vrednosti kmetijske proizvodnje iz prejšnjega odstavka se izračuna kot razlika med povprečno letno količino kmetijskih pridelkov, proizvedenih v triletnem obdobju pred neugodnimi vremenskimi razmerami ali triletnim povprečjem, osnovanim na petletnem obdobju pred neugodnimi vremenskimi razmerami, brez najvišjega in najnižjega vnosa, pomnoženega s povprečno prodajno ceno in količino kmetijskih pridelkov, proizvedenih v letu neugodnih vremenskih razmer, pomnoženo s povprečno prodajno ceno v letu neugodnih vremenskih razmer.

(5) Če nastane škoda v kmetijstvu na istem kmetijskem pridelku zaporedoma zaradi pojava enakih ali različnih neugodnih vremenskih razmer, se za neposredno škodo na tem kmetijskem pridelku šteje ocena neposredne škode v kmetijstvu, izdelana pred spraviom tega kmetijskega pridelka.

(6) Upravičencu se ne dodelijo sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu, če pristojni inšpektor ugotovi, da je upravičenec proizvajal kmetijski pridelek v letu nastanka škode v nasprotju s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ali predpisi, ki urejajo varstvo voda, namenjenih oskrbi s pitno vodo na teh kmetijskih zemljiščih.

(7) Upravičencu se ne dodelijo sredstva za odpravo posledic suše na območjih iz registra namakalnih sistemov, razen v primerih, ko zaradi pomanjkanja vode namakanje ni bilo mogoče

(8) Upravičencu se sredstva ne dodelijo, če višina dodeljenih sredstev iz programa odprave posledic škode v kmetijstvu na upravičenca ne presega 100 eurov.«.

11. člen

Za 44. členom se dodata nov oddelek 3.7 in nov, a44.a člen, ki se glasita:

»3.7 Pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v kmetijski proizvodnji, v skladu z Uredbo 1408/2013/EU

a44.a člen

(pomoč v skladu z Uredbo 1408/2013/EU)

(1) Upravičenci do pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu zaradi neugodnih vremenskih razmer v skladu z Uredbo 1408/2013/EU so osebe iz prvega odstavka 39. člena tega zakona:

– za tiste kmetijske pridelke na GERK, za katere iz ocene neposredne škode sledi, da so 100 % poškodovani,

– za proizvodna sredstva v trajnih nasadih na GERK, ki so 100 % poškodovana.

(2) Upravičencu iz prejšnjega člena se za odpravo posledic škode v kmetijstvu za posamezni kmetijski pridelek dodelijo sredstva v višini do največ 30 % ocene neposredne škode.

(3) Pri določitvi višine sredstev, ki se jih upravičencu dodeli za odpravo posledic škode v kmetijstvu, je treba zagotoviti, da za posamezni kmetijski pridelek vsota dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu v skladu s tem členom, kakršnih koli drugih sredstev iz državnega proračuna za odpravo posledic škode v kmetijstvu, sredstev občinskih proračunov, ki so dodeljena upravičencu kot neposredno izplačilo za odpravo posledic škode v kmetijstvu, in izplačil zavarovalnih zneskov za škodo na kmetijskem pridelku na GERK ne presega ocene neposredne škode.

(4) Vlada za dodelitev pomoči iz tega člena podrobneje določi ukrepe, pogoje, način izračuna in postopek.

(5) Upravičencu se sredstva ne dodelijo, če višina dodeljenih sredstev iz tega člena na upravičenca ne presega 100 eurov.«.

12. člen

Za 44.g členom se doda nov, 44.h člen, ki se glasi:

»44.h člen

(finančni inženiring za odpravo posledic naravnih nesreč)

(1) Ne glede na peti odstavek 106.f člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O in 76/23; v nadaljnjem besedilu: ZJF) je finančni inženiring tudi ukrep, s katerim država spodbuja investicije v osnovna oziroma obratna sredstva z namenom odprave posledic naravnih nesreč.

(2) Finančni inženiring po tem zakonu ima lahko obliko kreditov ali garancij, ki so namenjeni odpravi posledic naravne nesreče. Z garancijo ali kreditom dodeljena pomoč ne sme preseči 80% ugotovljene škode iz sedmega odstavka tega člena.

(3) Posojilni sklad je lahko oblikovan do višine 100 milijonov eurov za odpravo posamezne naravne nesreče, delež vplačil države pa ne sme presegati 30 %. Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, določi višino vplačanega deleža države na podlagi izdelane ocene tveganj in absorpcijske sposobnosti potencialnih prejemnikov pomoči. Prva izguba se krije v breme teh sredstev. Sredstva tega sklada morajo biti porabljena v roku enega leta od ustanovitve. Ponovna poraba sredstev ni možna.

(4) Garancijska shema po tem zakonu ne sme presegati 100 milijonov eurov. Posamezni upravičenec lahko prejme garancijo v višini do 80 % predvidene investicije iz prvega odstavka tega člena, če iz dokumentacije izhaja finančna sposobnost kreditojemalca za vračilo posojila. Garancijska shema po na voljo do porabe sredstev oziroma do enega leta po oblikovanju. Po izteku enoletnega obdobja se neporabljena sredstva vrnejo v proračun. Morebitni donosi iz upravljanja sredstev sklada upravljavca sklada pripiše vrednosti sklada.

(5) Za oblikovanje instrumentov finančnega inženiringa ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, pripravi načrt izvajanja finančnih instrumentov ter ključne elemente finančnega inženiringa v skladu z drugim odstavkom 106.j člena ZJF.

(6) Prejemniki pomoči so lahko upravičenci, ki pred naravno nesrečo niso bili v težavah po pravilih o državnih pomočeh in izkazujejo finančno sposobnost vračila posojil.

(7) Za pridobitev kredita ali garancije po tem zakonu morajo podjetja predložiti dokazila o višini škode, ki je posledica naravne nesreče, in jih je potrdila komisija za ocenjevanje škode.«.

13. člen

Za 46. členom se doda nov, 46.a člen, ki se glasi:

»46.a člen

(izdaja in vročanje odločbe o dodelitvi sredstev za odpravo škode v kmetijstvu)

Za izdajo in vročitev odločbe o dodelitvi sredstev za odpravo škode v kmetijstvu se uporablja postopek iz 36.č in 37. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23).«.

KONČNI DOLOČBI

14. člen

Spremenjena tretji odstavek 5. člena in 39. člen zakona ter novi 11.a, a44.a in 44.h člen zakona se uporabljajo tudi za odpravo posledic naravnih nesreč od 1. januarja 2023.

15. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Za uskladitev s pravnim redom EU se v drugi odstavek 1. člena Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22 in 18/23 – ZDU-10; v nadaljnjem besedilu: ZOPNN) dodajo trije akti EU. Prvi je Uredba Komisije (EU) 2022/2472 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 327 z dne 21. 12. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2022/2472/EU). Drugi je Sporočilo Komisije Smernice o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju (UL C št. 485 z dne 21. 12. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Smernice EU). Tretji je Uredba Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 9), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2022/2046 z dne 24. oktobra 2022 o spremembi prilog k Uredbi (EU) št. 1408/2013 glede njune prilagoditve, da se upoštevajo določbe Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo ter njegovega Protokola o Irski/Severni Irski (UL L št. 275 z dne 25. 10. 2022, str. 55), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU).

Zgoraj navedeni akti so podlaga za dodelitev sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu po programu odprave posledic naravnih nesreč v kmetijstvu in pomoči v skladu z Uredbo 1408/2013/EU.

K 2. členu

Predlog, da se v četrtem odstavku 3. člena ZOPNN, ki določa »izključitev uporabe«, črta besedna zveza »v kmetijski proizvodnji ali« pod posebnimi pogoji, ki so določeni v 37. 39., 40. in a44.a členu ZOPNN, omogoča pridobitev sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu tudi za tiste neugodne

vremenske razmere, za katere je mogoče skleniti zavarovanje in za katere je mogoče pridobiti državno pomoč v obliki sofinanciranja zavarovalne premije.

Kot je razvidno iz pogojev, določenih v 39. in 40. členu ZOPNN, lahko oškodovanci v primeru, ko lahko za neugodne vremenske razmere sklenejo zavarovanje in zanje pridobijo državno pomoč v obliki sofinanciranja zavarovalne premije, upravičeni do pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu le za ta tiste kmetijske pridelke, za katere iz ocene neposredne škode izhaja, da je njihova proizvodnja v obdobju ugotavljanja posledic neugodnih vremenskih razmer za več kakor 80 % manjša od običajne letne kmetijske proizvodnje.

Kmetijstvo je gospodarska panoga, ki zagotavlja prehransko varnost ljudi in živali, hkrati pa je tudi najbolj odvisna od vremena, saj se večinoma proizvodnje izvaja na prostem.

Glede na pogostost pojavljanja in obseg škode zaradi neugodnih vremenskih razmer je pomembno obvladovanje tveganj na vseh nivojih. Tveganja zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki jih kmet lahko obvladuje sam ali preko skupine proizvajalcev ali t. i. normalna tveganja (gre za škodo na kmetijskih pridelkih, katerih proizvodnja je do 30 % manjša od običajne kmetijske proizvodnje), se obvladujejo predvsem s preventivnimi ukrepi, kot so namakanje, mreže proti toči, gojenje v zaprtih prostorih, ustrezne sorte, kolobar, diverzifikacija proizvodnje idr. Država v teh primerih pomaga kmetu s pomočjo za naložbe v okviru ukrepov skupne kmetijske politike.

Druga so tržna tveganja, ko gre za škodo na kmetijskih pridelkih, katerih proizvodnja je od 30 % do 80 % nižja od običajne kmetijske proizvodnje, in jih kmet sam zelo težko obvladuje. Najpogostejši ukrep za obvladovanje tržnih tveganj je zavarovanje kmetijske proizvodnje. Država v teh primerih pomaga kmetu s sofinanciranjem zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje. Na ta način se tveganje razporedi med zavarovanca (kmetijsko gospodarstvo), zavarovalnico in državo. Sistem zavarovanja je v državi dobro utečen, administrativno nezahteven za zavarovance, izplačilo pomoči po neugodnih vremenskih razmerah pa hitro.

V primerih t. i. katastrofičnih tveganj, ko gre za škodo na kmetijskih pridelkih katerih proizvodnja je za več kot 80 % nižja od običajne kmetijske proizvodnje, pa lahko za kmetijsko gospodarstvo pomeni popoln izpad dohodka tako na ravni kmetijskega gospodarstva/regije/ države. V teh primerih lahko kljub temu, da so kmetijska gospodarstva izvajala vse preventivne ukrepe in imela svojo proizvodnjo zavarovano, pride do tako velikih izpadov dohodka in posledično gospodarske škode, da je ogrožen obstoj kmetijskih gospodarstev in posledično ogrožena prehranska varnost. Poudariti je treba, da se pridelek, ki je ostal (20 %), ne more kategorizirati kot pridelek I. stopnje, kar posledično pomeni nižjo ceno. S takim pridelkom pa so dodatne težave tudi pri skladiščenju, saj je velika verjetnost pojava skladiščnih bolezni, ki jih je treba tretirati s sredstvi za varstvo rastlin. Prav tako je treba izvajati vse redne agrotehnične ukrepe kot tudi dodatne ukrepe zaradi poškodb na osnovnih sredstvih, tudi ko pridelka ni, ali je le-ta zmanjšan.

S predlogom se želimo izogniti tudi sprejemanju interventnih zakonov za reševanje škode v kmetijstvu zaradi neugodnih vremenskih razmer, za katere je mogoče pridobiti državno pomoč za plačilo zavarovalne premije in če je proizvodnja kmetijskega pridelka za več kot 80 % manjša od običajne kmetijske proizvodnje, s čimer se v teh primerih omogoči pridobitev pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu po ZOPNN.

K 3. členu

V 4. členu ZOPNN se definicije druge alineje 3. točke, 8., 12., 13. in 15. točke usklajujejo z določbami Uredbe 2022/2472/EU in zakona, ki ureja kmetijstvo. Spreminja se definicija neugodnih vremenskih razmer, kmetijske proizvodnje, malega in srednje velikega podjetja, velikega podjetja in kmetijskega pridelka.

K 4. členu

S predlagano spremembo tretjega odstavka 5. člena ZOPNN se omogoči, da se za odpravo posledic naravnih nesreč sredstva za odpravo posledic škode v gospodarstvu, kadar gre za upravičence iz 44.e člena ZOPNN, lahko namenijo v nepovratni (subvencije) ali povratni obliki (posojila, garancije) tako v obliki posojilnih skladov ali v obliki jamstvenih shem. V primerjavi s sedaj veljavno ureditvijo pomoč v obliki povratnih sredstev dopolnjuje nepovratno obliko pomoči in je zakonska možnost, ki jo je glede na obseg naravne nesreče in stanje na finančnih trgih mogoče uporabiti. S predlagano spremembo se torej širi nabor oblik dodeljevanja sredstev za odpravo posledic naravnih nesreč.

K 5. členu

V skladu z veljavnim ZJF ima vlada pooblastilo, da o uporabi sredstev proračunske rezerve v posameznem primeru odloči zgolj do višine 2 % v proračunu načrtovane proračunske rezerve. To pa pomeni, da se predvsem v letih, ko je zaradi večjega obsega že natečenih sredstev v proračunskem skladu, v proračunu načrtuje manjši obseg pravic porabe za financiranje proračunskega sklada. Posledično ni smiselno, da se odstotek o katerem odloča vlada veže na v proračunu načrtovane pravice porabe za financiranje proračunskega sklada proračunske rezerve, ampak je smiselno, da se vladi zagotovi, da v posameznem primeru lahko odloči od 2 % natečenih in še razpoložljivih sredstev proračunskega sklada. Pri določitvi odstotka je treba izhajati zgolj iz obsega tistih sredstev, za katerega še ni bila prevzeta obveznost (sredstva, ki še niso predobremenjena). Zgolj na ta način je mogoče vladi zagotoviti hitro in učinkovito ukrepanje in nudenje pomoči prizadetemu prebivalstvu.

K 6. členu

Uvaja se predhodni program nujnih ukrepov za odpravo nastalih posledic nesreč, ki bi ga Vlada RS lahko sprejela tudi pred potrditvijo ocene nastale škode v skladu z drugim odstavkom 11. člena veljavnega zakona na podlagi predloga ministra, pristojnega za naravne vire in prostor, in ministra, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Po veljavnem zakonu je ocena nastale neposredne škode zaradi naravne nesreče pogoj za odločitev o uporabi sredstev državnega proračuna za odpravo nastalih posledic.

Ker je obdobje do izdelave potrjene ocene škode in do priprave programa odprave nastalih posledic velikokrat predolgo (več kot leto dni), je treba omogočiti takojšnje ukrepanje ob katastrofalnih razmerah na prizadetem območju tudi z zagotovitvijo nujno potrebnih finančnih sredstev za izvedbo ukrepov odprave posledic nesreče.

Na podlagi predhodnega programa ukrepov za odpravo posledic nesreče, ki ga predložita minister, pristojen za odpravo posledic naravnih nesreč, in minister, pristojen za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, in ga potrdi komisija iz 7. člena veljavnega zakona, bi lahko Vlada RS namenila najbolj prizadetim območje potrebna finančna sredstva proračuna RS. Predhodni program bi tako vseboval predhodno oceno škode pri posameznem upravičencu, predlog višine dodelitve sredstev ter predlog nujnih ukrepov pri odpravi posledic nesreče. Predhodni program je sestavni del programa odprave posledic nesreče v skladu z 12. in 13. členom veljavnega zakona. Predlagani člen opredeljuje tudi obveznost prejemnikov sredstev o poročanju glede porabe prejetih sredstev, in sicer v roku 12 mesecev od prejema sredstev komisiji iz 7. člena. Sestavni del poročila so dokazila o izvedenih delih (računi o opravljenem delu) in dokazila o izvedenih nakazilih izvajalcem.

K 7. členu

ZOPNN določa, da se sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki se dodelijo pod posebnimi pogoji (poškodovanost kmetijskih pridelkov mora biti 100 % odstotna), določenimi v a44.a členu ZOPNN in v skladu z Uredbo 1408/2013/EU, zagotovijo iz proračunske rezerve. O dodelitvi in višini sredstev odloči vlada z odlokom.

Pomoč za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki se bo dodelila v skladu s pravili o pomoči *de minimis*, omogoča hitrejšo izplačilo pomoči tistim kmetijskim gospodarstvom, katerih pridelki so bili 100 % odstotno uničeni.

Pomoč iz programa za odpravo posledic škode v kmetijstvu se zaradi zahtev Uredbe 2022/2472/EU, ki se nanašajo na izračun izpada dohodka in pridobitev potrebnih podatkov, lahko izplača šele v sredini naslednjega leta po neugodnih vremenskih razmerah.

Kot izhaja iz a44.a člena, bodo do te pomoči upravičena kmetijska gospodarstva za tiste kmetijske pridelke na GERK, za katere iz ocene neposredne škode sledi, da so 100 % odstotno poškodovani, za proizvodna sredstva na GERK, ki so 100 % odstotno poškodovana, za materialno škodo na sredstvih na GERK v kmetijski proizvodnji, ki so 100 % odstotno poškodovana.

K 8. členu

Prvi odstavek 37. člena ZOPNN določa vsebino programa odprave posledic škode v kmetijstvu (v nadaljnjem besedilu: program).

Predlog spremembe prve alineje prvega odstavka 37. člena ZOPNN določa, da se v programu določijo kmetijski pridelki, katerih proizvodnja je zaradi neugodnih vremenskih razmer, za katere ni omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje, zmanjšana za vsaj 30 % običajne letne kmetijske proizvodnje. Trenutno med take neugodne vremenske razmere v Sloveniji spada le suša. Za vse ostale neugodne vremenske razmere je mogoče pridobiti pomoč za plačilo zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje.

Predlog tudi omogoča, da se v primeru neugodnih vremenskih razmer, za katere je omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje, v programu določijo le tisti kmetijski pridelki, katerih proizvodnja je zmanjšana za vsaj 80 % običajne letne kmetijske proizvodnje.

Podatek o tem, pri katerih kmetijskih pridelkih je bila proizvodnja zmanjšana za vsaj 30 oziroma 80 %, se pridobi iz ocene neposredne škode v kmetijstvu, ki jo predloži vladi v obravnavo ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, izdelava pa državna komisija za ocenjevanje škode, ustanovljena v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami in drugimi nesrečami, kot to določa 35. člen ZOPNN.

Običajna letna kmetijska proizvodnja se določi v skladu z 9. točko 4. člena ZOPNN in uredbo, ki določa metodologijo za ocenjevanje škode.

K 9. členu

Prvi odstavek 39. člena določa, da so upravičenci do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu fizične ali pravne osebe, ki obdelujejo kmetijska zemljišča ali proizvajajo kmetijske pridelke v Republiki Sloveniji in so v času pojava neugodnih vremenskih razmer kot nosilci kmetijskih gospodarstev vpisani v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

Drugi odstavek določa, da so osebe iz prvega odstavka upravičene do pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu le za tiste neugodne razmere, za katere ni mogoče pridobiti pomoči države v obliki pomoči za plačilo zavarovalne premije ter za tiste kmetijske pridelke, katerih proizvodnja je bila zaradi neugodnih vremenskih razmer zmanjšana za vsaj 30 %. Trenutno med takšne neugodne vremenske razmere v Sloveniji spada le suša.

Tretji odstavek določa, da so osebe iz prvega odstavka upravičene do pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu za tiste neugodne vremenske razmere (kot npr. pozeba, neurja z vetrom in točo, močno in obilno deževje), za katere je mogoče pridobiti državno pomoč v obliki pomoči za plačilo

zavarovalne premije pod pogojem, da je proizvodnja kmetijskih pridelkov zaradi neugodnih vremenskih razmer manjša od običajne letne kmetijske proizvodnje za 80 % ali več.

Podatek o tem, pri katerih kmetijskih pridelkih je bila proizvodnja zmanjšana za vsaj 30 oziroma 80 % ali več, se pridobi iz ocene neposredne škode v kmetijstvu. Običajna letna kmetijska proizvodnja se določi v skladu z 9. točko 4. člena ZOPNN in 45. členom uredbe o metodologiji.

K 10. členu

Sprememba 40. člena določa maksimalno višino sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu za posamezni pridelek glede na neposredno oceno škode in zmanjšanje vrednosti kmetijske proizvodnje. Prva in druga alineja tudi določata različne stopnje pomoči, glede na to ali je možno za neugodno vremenske razmere skleniti zavarovanje. Nadalje tudi določata, da se upoštevajo le zavarovanja, ki krijejo najmanj 50 % povprečne letne proizvodnje upravičenca ali dohodka od proizvodnje za statistično najpogostejša podnebna tveganja.

Prva alineja 40. člena določa, da lahko upravičenec za posamezni pridelek dobi največ 40 % ocene neposredne škode (za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost največ 45 % ocene neposredne škode) v primeru, da škoda v kmetijstvu nastane zaradi neugodnih vremenskih razmer, za katere na območju Republike Slovenije ni možno skleniti zavarovanja, ki krije najmanj 50 % povprečne letne proizvodnje upravičenca ali dohodka od proizvodnje in statistično najpogostejša podnebna tveganja, za katera je zagotovljeno zavarovanje.

Druga alineja 40. člena določa, da lahko upravičenec za posamezni pridelek lahko dobi največ 30 % ocene neposredne škode (za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost največ 40 % ocene neposredne škode), če je za odpravo škode v kmetijstvu možno skleniti zavarovanje, ki krije najmanj 50 % povprečne letne proizvodnje upravičenca ali dohodka od proizvodnje in statistično najpogostejša podnebna tveganja, za katera je zagotovljeno zavarovanje.

Drugi odstavek 40. člena določa, da se sredstva za odpravo posledic naravnih nesreč v kmetijstvu znižajo za 50 % tistim upravičencem, ki niso sklenili zavarovanja kmetijske proizvodnje, ki krije najmanj 50 % njegove letne kmetijske proizvodnje. Pogoj je določen v Uredbi 2022/2472/EU.

Tretji odstavek 40. člena določa kumulacijo sredstev v skladu z določili Uredbe 2022/2472/EU. Odstavek določa, da se mora pri višini sredstev, ki se dodelijo upravičencu za odpravo posledic škode v kmetijstvu upoštevati, da za posamezni pridelek vsota dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu po ZOPNN, kakršnih koli drugih sredstev iz državnega proračuna za odpravo posledic škode v kmetijstvu, sredstev občinskih proračunov, ki so dodeljena upravičencu kot neposredno izplačilo za odpravo posledic škode v kmetijstvu, in izplačil zavarovalnih zneskov za škodo na kmetijskem pridelku na grafično enoto rabe kmetijskih zemljišč v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: GERK), ne presega 80 %, (na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost pa ne presega 90 %) zmanjšanja vrednosti kmetijske proizvodnje.

Četrti odstavek 40. člena določa način izračuna zmanjšanja vrednosti kmetijske proizvodnje. Določilo je v skladu z določili Uredbe 2022/2472/EU. Zmanjšanje vrednosti kmetijske proizvodnje se izračuna kot razlika med povprečno letno količino kmetijskih pridelkov, proizvedenih v triletnem obdobju pred neugodnimi vremenskimi razmerami ali triletnim povprečjem, osnovanim na petletnem obdobju pred neugodnimi vremenskimi razmerami, brez najvišjega in najnižjega vnosa, pomnoženega s povprečno prodajno ceno in količino kmetijskih pridelkov, proizvedenih v letu neugodnih vremenskih razmer, pomnoženo s povprečno prodajno ceno v letu neugodnih vremenskih razmer.

Peti odstavek 40. člena določa, da v primerih, ko škodo na istem kmetijskem pridelku zaporedoma povzroči več istih ali različnih neugodnih vremenskih razmer, se za neposredno škodo na tem pridelku upošteva škoda, ki je izdelana pred spraviom tega pridelka.

Šesti odstavek 40. člena določa, da se sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu upravičencu ne dodelijo, če je le ta proizvajal kmetijski pridelek v letu nastanka škode v nasprotju s predpisi, ki urejajo

varstvo okolja, ali predpisi, ki urejajo varstvo voda, namenjenih oskrbi s pitno vodo na teh kmetijskih zemljiščih, kar ugotavlja pristojen inšpektor.

Sedmi odstavek 40. člena določa, da sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu upravičencu ne dodelijo, če je imel v primeru suše možnost kmetijske površine namakati. Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu pa se dodelijo v primeru, ko organ ugotovi ali upravičenec dokaže, da obdobju suše namakanje ni bilo mogoče.

Osmi odstavek 40. člena določa, da se upravičencu za odpravo posledic škode v kmetijstvu sredstva ne dodelijo, če je višina sredstev nižja od 100 evrov.

K 11. členu

Nov oddelek pod točko 3.7 Pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v kmetijski proizvodnji, v skladu z Uredbo 1408/2014/EU in a44.a člen omogočata pridobitev pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu v skladu z Uredbo 1408/2013/EU, ki ureja pogoje o pomoči *de minimis* v primarni kmetijski proizvodnji.

Prvi odstavek določa upravičence do pomoči po tem členu. Do pomoči po tem členu so upravičene osebe iz prvega odstavka 39. člena ZOPNN za tiste pridelke na GEKR, iz katerih iz ocene škode izhaja da so 100 % odstotno poškodovani, prav tako so upravičeni do sredstev za 100 % odstotno poškodovanost proizvodnih sredstev (sadike) in materialno škodo (podrte žičnice nasadov, protitočne mreže), ki nastane zaradi neugodnih vremenskih razmer.

Drugi odstavek določa, najvišji delež pomoči glede na oceno neposredne škode in je določena v deležu največ 30 %.

Tretji odstavek določa kumulacijo sredstev. Odstavek določa, da se mora pri višini sredstev, ki se dodelijo upravičencu za odpravo posledic škode v kmetijstvu upoštevati, da za posamezni pridelek vsota dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu po tem členu, kakršnih koli drugih sredstev iz državnega proračuna za odpravo posledic škode v kmetijstvu, sredstev občinskih proračunov, ki so dodeljena upravičencu kot neposredno izplačilo za odpravo posledic škode v kmetijstvu, in izplačil zavarovalnih zneskov za škodo na kmetijskem pridelku na GERK, ne presega ocene neposredne škode.

Četrti odstavek določa, da podrobnejše pogoje, način izračuna in postopek dodelitve sredstev določi vlada z uredbo oziroma z odlokom.

Peti odstavek določa, da se upravičencu sredstva ne dodelijo, če je višina sredstev nižja od 100 evrov.

Kot izhaja tudi iz devetega odstavka 5. člena tega zakona, je pri odločanju o višini sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu po a44. a členu treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, ter sredstev, dodeljenih iz državnega in občinskih proračunov kot neposredno izplačilo v kmetijstvu za odpravo posledic naravnih nesreč ni večja od zmanjšanja vrednosti letne kmetijske proizvodnje, ki je nastalo zaradi posledic naravne nesreče. Podrobnejša določila se določijo v predpisu vlade.

K 12. členu:

Namen novega 44.h člena ZOPNN je pomoč podjetjem pri odpravi škode naravne nesreče v obliki posebne oblike finančnega inženiringa, in sicer finančnega inženiringa za odpravo posledic naravnih nesreč. Ukrepi finančnega inženiringa se bodo tako poleg običajnih za spodbujanje tehnološko razvojnih projektov odslej lahko izvajali tudi za odpravo posledic naravnih nesreč. Za pomoč gospodarstvu ob naravni nesreči lahko Vlada Republike Slovenije skupaj s finančno institucijo oblikuje posojilni sklad ali garancijsko shemo za financiranje tistih investicij v osnovna oziroma obratna sredstva, ki so namenjena odpravi posledic naravnih nesreč.

Zaradi nujnosti in potrebe po hitrem oblikovanju povratnih oblik pomoči, so le te z zakonom omejene po višini in času, v katerem so na razpolago.

Sklad do maksimalne višine 100 milijonov evrov, v katerega država vplača do 30 % sredstev, oziroma garancijska shema se lahko oblikuje ob naravni nesreči, ki presega škodo, ki jo določa tretji odstavek 44.b člena ZOPNN. Pri oblikovanju višine sklada in deležu vplačanih državnih sredstev, pa tudi pri določitvi deležev posojil oziroma garancij se upoštevajo: izdelana analiza tveganj, absorpcijska sposobnost prizadetega gospodarstva, pa tudi proračunske zmožnosti države.

Pogoji sofinanciranja sklada oziroma garancijske sheme so podrobneje določeni v načrtu izvajanja finančnih instrumentov ter dokumentu ključni elementi finančnega inženiringa, ki ga pripravi ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

Omejena je tudi doba plasiranja sredstev tako z višino sklada oziroma garancijske sheme kot časovno, saj so krediti in garancije na voljo eno leto po naravni nesreči. Upravljavec mora sredstva sklada upravljati kot dober gospodar, donosi iz upravljanja pa povečujejo razpoložljiva sredstva sklada. Morebitna neporabljena sredstva, vplačana s strani Republike Slovenije, se po enoletnem obdobju vrnejo v državni proračun.

Upravičenec lahko pridobi kredite in garancije do višine 80 % ugotovljene škode po naravni nesreči, kar mora biti dokazljivo z dokumentacijo, ki jo potrdi neodvisna komisija za popis škode po naravni nesreči. Prav tako upravičenec ne sme biti v težavah po pravilih o državni pomoči.

K 13. členu:

Člen določa, da se za izdajo in vročanje odločb v primeru dodelitve sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu izvede v skladu določili 36.č in 37. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23), ki določa, da se odločbe in sklepi organa prve stopnje s področja ukrepov kmetijske politike vročajo z navadno vročitvijo, omogoča tudi izdajo in vročitev informativnih odločb. Na ta način se izključi vročanje po zakonu, ki ureja upravni postopek, kar posledično pomeni zmanjšanje stroškov povezanih s poštnimi storitvami v zvezi z vročitvijo upravnih aktov. Stroški vročanja se na ta način prepolovijo.

K 14.členu

Člen določa uporabo tega zakona tudi za dogodke, ki so se zgodili v letu 2023, torej še pred uveljavitvijo tega zakona. Povratno veljavnost zakonske določbe utemeljuje javna korist, ki narekuje enako obravnavo posledic naravnih nesreč ne glede na njihovo vrsto, pri tem pa se ne posega v pridobljene pravice.

Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a) v prvem odstavku 155. člena določa, da zakoni, drugi predpisi in splošni akti ne morejo imeti učinka za nazaj. Pri tem pa zakon lahko določi, da imajo posamezne njegove določbe učinek za nazaj, če to zahteva javna korist in se s tem ne posega v pridobljene pravice.

V skladu s to določbo imajo povratno veljavo lahko posamezne določbe zakona, če so kumulativno izpolnjeni naslednji pogoji:

- povratni učinek imajo lahko le posamezne določbe zakona,
- če to zahteva javna korist in
- se s tem ne posega v pridobljene pravice.

Prvi pogoj je nedvomno izpolnjen, saj se s tem uveljavlja retroaktivnost samo za posamezne določbe .

Veljavna zakonodaja ne omogoča dodelitve predplačila iz sredstev državnega proračuna pri odpravi posledic naravnih nesreče večjega obsega, kar pomeni, da veljavni ZOPNN ne omogoča takojšnje dodelitve sredstev za odpravo posledic s čemer je okrnjena učinkovitost dodeljevanja sredstev državnega proračuna pri odpravi posledic naravnih nesreč, kar pogojuje izvedbo samih ukrepov za odpravo posledic naravne nesreče. Zatorej se z določitvijo povratne veljavnosti te določbe v ničemer ne more posega v že pridobljene pravice.

Zmanjševanje posledic naravnih nesreč v obliki hitre dodelitve sredstev državnega proračuna za pomoč prizadetim območjem so nedvomno v javnem interesu in v javno korist.

Glede na navedeno izhaja, da so izpolnjeni vsi trije pogoji, ki jih Ustava Republike Slovenije določa za primer določitve povratne veljavnosti spremembe ZOPNN.

K 15. členu

Člen določa začetek veljavnosti zakona. Glede na to, da gre za spremembe in dopolnitve zakona, ki so nujne zaradi dopustitve možnosti izvajanja ukrepov v zvezi z odpravo posledic naravnih nesreč, ki so že prizadele Republiko Slovenijo, je predlagana uveljavitev zakona naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen

(namen in vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa pogoje in način uporabe sredstev proračuna Republike Slovenije pri odpravi posledic naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu: sredstva za odpravo posledic nesreč) ter pogoje in način njihovega pridobivanja oziroma dodeljevanja z namenom, da pomoč prizadetim zaradi naravne nesreče zagotovi čimprejšnje varno bivanje in ponovno izvajanje dejavnosti, če so jim bili zaradi naravne nesreče poškodovani ali uničeni objekti, naprave ali zemljišča (v nadaljnjem besedilu: stvari) ali so njihove stvari zaradi posledic naravne nesreče ogrožene ali pa jim je zaradi poškodovane cestne ali druge infrastrukture uporaba stvari onemogočena.

(2) Ta zakon v skladu z Uredbo Komisije (ES) 1857/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri državni pomoči za majhna in srednje velika podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo kmetijskih proizvodov in o spremembi Uredbe (ES) 70/2001 (UL L št. 358 z dne 16.12.2006, str. 3; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1857/2006/ES), določa tudi pogoje in način uporabe sredstev proračuna Republike Slovenije ter pogoje in način njihovega dodeljevanja pri odpravi posledic škode v kmetijstvu zaradi naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu: sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu).

(3) Ta zakon določa tudi pogoje in način uporabe sredstev proračuna Republike Slovenije ter pogoje in način njihovega dodeljevanja pri odpravi posledic škode v gospodarstvu zaradi naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu: sredstva za odpravo posledic škode v gospodarstvu).

3. člen

(izključitev uporabe)

(1) Sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu ni mogoče pridobiti ali dodeliti za zagotovitev osnovnih pogojev za življenje, intervencije in druge ukrepe v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(2) Določbe tega zakona se ne nanašajo na odpravo posledic množičnega pojava nalezljivih človeških bolezni.

(3) Določbe tega zakona se ne uporabljajo za odpravo posledic drugih nesreč po določbah predpisov na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, razen če je tako nesrečo posredno ali neposredno povzročila naravna nesreča.

(4) Sredstev po tem zakonu ni mogoče pridobiti ali dodeliti za odpravo posledic neugodnih vremenskih razmer v kmetijski proizvodnji ali na gospodarskih objektih kmetijskih gospodarstev ali za odpravo posledic množičnega izbruha rastlinskih škodljivih organizmov ter živalskih bolezni, če je bila za odpravo teh posledic omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije.

(5) Sredstev po tem zakonu ni mogoče pridobiti, če predhodno niso bili izvedeni vsi agrotehnični ukrepi, načrtovani v okviru kmetijske politike prilagajanja podnebnim spremembam, in drugi načrtovani ukrepi varstva pred naravnimi nesrečami, katerih posledice bi bilo mogoče s temi ukrepi preprečiti ali jih omiliti.

(6) Sredstva po tem zakonu se lahko dodelijo: – podjetju (ne glede na velikost) za odpravo posledic škode na stvareh in za odpravo posledic škode v gospodarstvu zaradi potresa, snežnega ali zemeljskega plaz, udara ali poplave, pri čemer se kot podjetje štejejo subjekti iz prvega odstavka 9. člena tega zakona ter – velikemu podjetju za odpravo posledic škode v kmetijstvu zaradi neugodnih vremenskih razmer ali množičnega izbruha rastlinskih škodljivih organizmov ali živalskih bolezni, a le, če je tako dodelitev javnih sredstev potrdila za vsako naravno nesrečo posebej Evropska komisija.

4. člen (pojmi)

V tem zakonu uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen:

1. geografsko zaokroženo območje je območje kmetijskih zemljišč, na katerem je naravna nesreča povzročila na istem kmetijskem pridelku enako poškodovanost. Če gre za naravno nesrečo, katere pojav je zaznaven na širšem območju, kot je na primer suša ali zmrzal, se geografsko zaokroženo območje določi kot zaokroženo območje, kjer so zaradi morfologije terena in pedoloških lastnosti tal vplivi teh naravnih nesreč na kmetijske pridelke približno enaki;

2. geotehnični objekti so objekti, ki so namenjeni za preprečitev širjenja in ustalitev zemeljskih plazov in objekti za preprečitev proženja snežnih plazov. Geotehnični objekti so tudi objekti za začasno ali trajno odlaganje zemljine, ki nastaja pri gradnji ali obnovi geotehničnih objektov;

3. naravna nesreča je nesreča, ki jo povzroči:

– potres, snežni ali zemeljski plaz, udar ali poplava, če povzroči škodo na stvareh ali škodo v gospodarstvu ali

– neugodne vremenske razmere, kakor so zmrzal, toča, led ali žled, deževje ali suša, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji in uničijo več kakor 30% običajne letne kmetijske proizvodnje posameznega kmetijskega pridelka na posameznem kmetijskem gospodarstvu, pri čemer se za neugodne vremenske razmere šteje poleg zmrzali tudi slana, če povzroči zimsko ali spomladansko pozebo na kmetijski rastlini, za deževje pa se šteje neurje, ki skupaj z močnim dežjem povzroči škodo v kmetijski proizvodnji, ali

– množičen izbruh rastlinskih škodljivih organizmov ter živalskih bolezni, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji,

– žled, če povzroči škodo na stanovanjskih stavbah, kulturnih spomenikih, gospodarskih objektih kmetijskega gospodarstva, v gozdovih ali če povzroči škodo na drugih stvareh, za katerih obnovo je do sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu upravičen državni organ ali občina, ali

– požar v naravnem okolju, povzročen z naravnimi dejavniki, če povzroči škodo na stvareh ali trajnih nasadih ali škodo v gospodarstvu;

4. neto tlorisna površina stavbe je površina med navpičnimi elementi, ki omejujejo prostore v stavbi. Neto tlorisno površino se izračuna v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov;

5. območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost so območja, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo, določena za taka območja;

6. ocena neposredne škode na stvareh in ocena neposredne škode v kmetijstvu je ocena škode ob naravnih nesrečah v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;

7. obnova stvari je obnova poškodovanih zemljišč, gozdov, rekonstrukcija poškodovanih objektov ali naprav in odstranitev uničenih objektov ali naprav ter zgraditev novih objektov ali naprav na isti lokaciji ali na drugi lokaciji, če gradnja zaradi geoloških ali gradbeno tehničnih pogojev ni primerna (v nadaljnjem besedilu: nadomestitev objektov ali naprav);

8. kmetijska proizvodnja je proizvodnja kmetijskega pridelka, pri čemer se za kmetijski pridelek štejejo proizvodi iz Priloge 1 k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, proizvodi, ki so uvrščeni med proizvode KN oznake 4502, 4503 in 4504, ter proizvodi, ki posnemajo ali nadomeščajo mleko ali mlečne izdelke, razen tistih proizvodov, ki so zajeti z Uredbo Sveta (ES) št. 104/2000 z dne 17. decembra 1999 o skupni ureditvi trgov za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva (UL L št. 17 z dne 21.1.2000, str. 22), zadnjič spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1759/2006 z dne 28. novembra o spremembi Uredbe

(ES) št. 104/2000 o skupni ureditvi trgov za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva (UL L št. 335 z dne 1.12.2006, str. 3);

9. običajna letna kmetijska proizvodnja je povprečna letna količina kmetijskega pridelka, ki je na podlagi statističnih podatkov dosežena v zadnjih treh letih pred nastankom škode v kmetijstvu zaradi neugodnih vremenskih razmer, ali povprečna letna količina kmetijskega pridelka, izračunana iz statističnih podatkov za tri leta v obdobju zadnjih petih let, pri čemer se ne upoštevajo podatki za leto z največjo in za leto z najnižjo količino kmetijskega pridelka, kar je za nosilce kmetijskih gospodarstev ugodneje pri izračunu državne pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu zaradi neugodnih vremenskih razmer;

10. upravičenka ali upravičenec do sredstev (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) za odpravo posledic nesreč ali do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu je oseba, ki izpolnjuje pogoje iz tega zakona in iz predpisov na podlagi tega zakona za dodelitev sredstev iz proračuna Republike Slovenije za odpravo posledic nesreč ali škode v kmetijstvu;

11. vplivno območje naravne nesreče je območje posledic poplave ali zemeljskega ali snežnega plazua. Za vplivno območje naravne nesreče se šteje tudi območje verjetnih posledic poplave ali plazua, če bi se ta naravna nesreča pri nespremenjenih pogojih varstva pred njenimi posledicami ponovila;

12. majhno in srednje veliko podjetje je podjetje, ki izpolnjuje pogoje iz Priloge 1 k Uredbi Komisije (ES) št. 70/2001 z dne 12. januarja 2001 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe Evropske skupnosti pri pomoči za majhna in srednje velika podjetja (UL L št. 10 z dne 13.1.2001, str. 33), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1976/2006 z dne 20. decembra 2006 o spremembi Uredb (ES) št. 2204/2002, (ES) št. 70/2001 in (ES) št. 68/2001 glede podaljšanja obdobja uporabe (UL L št. 368 z dne 23.12.2006, str. 85);

13. veliko podjetje je podjetje, ki ne izpolnjuje pogojev za majhna in srednje velika podjetja iz prejšnje točke;

14. objekt, ki je z aktom razglašen za kulturni spomenik, je objekt ali območje, ki je v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, razglašen za kulturni spomenik ali je v času naravne nesreče v postopku razglasitve.

5. člen

(načela zakona)

(1) Država mora pri sprejemanju predpisov in pri odločanju v upravnih zadevah po tem zakonu zagotoviti, da se pri odpravljanju posledic naravnih nesreč prednostno dodelijo sredstva za obnovo poškodovanih ali uničenih stvari, ki so namenjene izvajanju javnih služb, in za obnovo stanovanjskih stavb.

(2) Višina sredstev za odpravo posledic nesreč je sorazmerna škodi na stvari zaradi posledic naravne nesreče, višina sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu zmanjšanju kmetijske proizvodnje zaradi naravnih nesreč, višina sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu pa škodi, nastali na strojih in drugi opremi ter škodi, nastali zaradi uničenja zalog in izpada prihodkov zaradi naravnih nesreč.

(3) Sredstva za odpravo posledic škode na stvareh in škode v gospodarstvu ter sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se dodeljujejo brez obveznosti vračanja.

(4) Sredstva za odpravo posledic nesreč se za obnovo stanovanjskih stavb lahko dodeljujejo tudi povratno, če se jih dodeli kot stanovanjsko posojilo javnega sklada.

(5) Občini se dodelijo za obnovo poškodovanih stvari potrebna sredstva, če je stvar v njeni lasti in se uporablja za izvajanje njene dejavnosti ali za izvajanje lokalne javne službe.

(6) Upravičencu se dodelijo za obnovo poškodovanih stvari sredstva, če gre za kulturni spomenik ali če gre za objekt ali napravo, namenjeno varstvu ali upravljanju zavarovanega območja po predpisih o ohranjanju narave.

(7) Pri odločanju o višini sredstev za obnovo poškodovanih stvari je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih za obnovo po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, ter sredstev, dodeljenih za obnovo iz državnega in občinskih proračunov na podlagi drugih predpisov, ni večja od vseh sredstev, potrebnih za obnovo stvari.

(8) Pri odločanju o višini sredstev za odpravo posledic nesreč na stvari, ki je namenjena izvajanju gospodarske dejavnosti, in sredstev za odpravo posledic v gospodarstvu ter pri izvajanju nadzora o namenski uporabi teh sredstev je treba zagotoviti, da upravičenci ne pridobijo prednosti pred konkurenti tako, da je ogrožen ali bi lahko bil ogrožen trg blaga ali storitev.

(9) Pri odločanju o višini sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo

zavarovalnega zneska, ter sredstev, dodeljenih iz državnega in občinskih proračunov kot neposredno izplačilo v kmetijstvu za odpravo posledic naravnih nesreč ni večja od zmanjšanja vrednosti letne kmetijske proizvodnje, ki je nastalo zaradi posledic naravne nesreče.

(10) Pri odločanju o višini sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, ter sredstev, dodeljenih iz državnega proračuna in občinskih proračunov, ni večja od dejanske škode.

10. člen (viri sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic nesreč se zagotovijo za vsako koledarsko leto v proračunu Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni proračun).

(2) Višina sredstev za odpravo posledic nesreč se določi v državnem proračunu za posamezno naravno nesrečo za vsako proračunsko leto posebej na podlagi ocene o potrebnih sredstvih za izvedbo ukrepov iz programa odprave posledic nesreče.

(3) Če je program odprave posledic nesreče sprejet v letu nastanka naravne nesreče, se za izvajanje ukrepov odprave posledic naravne nesreče na stvareh v tem proračunskem letu zagotovijo sredstva v okviru še razpoložljivih proračunskih sredstev, namenjenih vzdrževanju stvari v državni ali občinski lasti, ter v okviru sredstev državne proračunske rezerve.

(4) Za naravno nesrečo, za katero je vlada odločila o uporabi sredstev za odpravo njenih posledic v septembru ali kasneje, se v prvem proračunskem letu po letu, v katerem je nastala naravna nesreča, zagotovijo sredstva za izvajanje ukrepov odprave posledic naravne nesreče na stvareh v okviru rednih proračunskih sredstev, namenjenih vzdrževanju stvari v državni ali občinski lasti, ter v okviru sredstev državne proračunske rezerve.

(5) Sredstva za odpravo posledic nesreč se iz državnega proračuna dodelijo za odpravo posledic naravne nesreče na stvareh v lasti občine v skladu z določbami tega zakona, če je občina, na območju katere so nastale posledice naravne nesreče, zagotovila za odpravo posledic tudi sredstva svojega proračuna.

34. člen (viri sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se zagotovijo za vsako koledarsko leto v državnem proračunu.

(2) Višina sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu se določi v državnem proračunu za posamezni pojav škode v kmetijstvu za vsako proračunsko leto posebej na podlagi ocene o potrebnih sredstvih za odpravo posledic iz programa odprave posledic škode v kmetijstvu.

(3) Če je program odprave posledic škode v kmetijstvu sprejet v letu nastanka škode, se za to proračunsko leto zagotovijo sredstva za izvedbo ukrepov odprave posledic škode v kmetijstvu v okviru sredstev državne proračunske rezerve.

(4) Za posamezni pojav škode v kmetijstvu, za katerega je vlada odločila o uporabi sredstev za odpravo njegovih posledic v septembru ali kasneje, se v prvem proračunskem letu po letu, v katerem je nastala škoda, zagotovijo sredstva za izvajanje ukrepov odprave posledic škode v okviru sredstev državne proračunske rezerve.

37. člen (vsebina programa odprave posledic škode v kmetijstvu)

(1) S programom odprave posledic škode v kmetijstvu se določijo:

- kmetijski pridelki, katerih kmetijska proizvodnja je zaradi neugodnih vremenskih razmer zmanjšana za več kot 30 % običajne letne kmetijske proizvodnje,
- občine, kjer je nastala škoda v kmetijstvu,
- kmetijstva gospodarstva, ki so upravičena do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu, – ocena o potrebnih sredstvih za odpravo posledic škode v kmetijstvu in
- način izplačila sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu upravičencem.

(2) Izvajanje nalog iz prejšnjega odstavka se financira v breme sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

(3) Če odprava posledic škode v kmetijstvu traja več proračunskih let, morajo biti v programu odprave posledic škode v kmetijstvu določene tudi obvezne vsebine letnih programov ter roki, v katerih jih mora ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, predložiti vladi v sprejem. Z letnim programom odprave posledic škode v kmetijstvu se za posamezno proračunsko leto podrobneje določijo predvsem upravičenci do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu ter sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

39. člen (upravičenci do sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se lahko dodelijo osebi, ki na ozemlju Republike Slovenije obdeluje kmetijska zemljišča, če je v času nastanka naravne nesreče kot nosilec kmetijskega gospodarstva vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo.

(2) Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se lahko dodelijo tudi pravni osebi, ki na ozemlju Republike Slovenije proizvaja kmetijske pridelke, če je v času nastanka naravne nesreče kot nosilec kmetijskega gospodarstva vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo.

(3) Oseba iz prvega in drugega odstavka tega člena je upravičena do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu za tiste kmetijske pridelke, za katere iz ocene neposredne škode sledi, da je njihova kmetijska proizvodnja v obdobju ugotavljanja posledic neugodnih vremenskih razmer manjša od običajne letne kmetijske proizvodnje za več kakor 30%.

40. člen (višina dodeljenih sredstev)

(1) Upravičencu iz prejšnjega člena se za odpravo posledic škode v kmetijstvu za posamezni kmetijski pridelek dodelijo sredstva v višini do največ:

- 30% ocene neposredne škode ali za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost do največ 40% ocene neposredne škode, če za odpravo škode v kmetijstvu pridobi tudi plačilo zavarovalnih zneskov za škodo v kmetijstvu v višini, ki ni manjša od 50% vrednosti običajne letne kmetijske proizvodnje,

- 40% ocene neposredne škode ali za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost do največ 45% ocene neposredne škode, če škoda v kmetijstvu nastane zaradi neugodnih vremenskih razmer, za katere na območju Republike Slovenije ni možno skleniti pogodbe o zavarovanju kmetijske proizvodnje.

(2) Pri določitvi višine sredstev, ki se jih upravičencu dodeli za odpravo posledic škode v kmetijstvu, je treba zagotoviti, da za posamezni kmetijski pridelek vsota:

- dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu po tem zakonu,

- kakršnih koli drugih sredstev iz državnega proračuna za odpravo posledic škode v kmetijstvu,

- sredstev občinskih proračunov, ki so dodeljena upravičencu kot neposredno izplačilo za odpravo posledic škode v kmetijstvu, in

- izplačil zavarovalnih zneskov za škodo v kmetijstvu,

ne presega 80% in na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost 90% zmanjšanja vrednosti kmetijske proizvodnje, pri čemer se zmanjšanje vrednosti kmetijske proizvodnje izračuna kot razlika med:

- zmnožkom običajne letne kmetijske proizvodnje pridelka in povprečne tržne cene tega pridelka v letu nastanka škode v kmetijstvu in

- zmnožkom dejanske letne proizvodnje kmetijskega pridelka v letu nastanka škode v kmetijstvu in povprečne tržne cene tega pridelka v letu nastanka škode v kmetijstvu.

(3) Če nastane škoda v kmetijstvu na istem kmetijskem pridelku zaporedoma zaradi pojava enakih ali različnih neugodnih vremenskih razmer, se za neposredno škodo na tem kmetijskem pridelku šteje ocena neposredne škode v kmetijstvu, izdelana pred spraviom tega kmetijskega pridelka.

(4) Upravičencu se ne dodelijo sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu, če pristojni inšpektor ugotovi, da je upravičenec proizvajal kmetijski pridelek v letu nastanka škode v nasprotju s predpisi, ki

urejajo varstvo okolja, ali predpisi, ki urejajo varstvo voda, namenjenih oskrbi s pitno vodo na teh kmetijskih zemljiščih.

(5) Upravičencu se ne dodelijo sredstva za odpravo posledic suše na območjih iz registra namakalnih sistemov, razen v primerih, ko zaradi pomanjkanja vode namakanje ni bilo mogoče.